

JAVNI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD
I. OSNOVNA ŠOLA ROGAŠKA SLATINA

SKOK V PRETEKLOST

Projektna naloga

32. festival Turizmu pomaga lastna glava 2017/18

Avtorji:

Klara Anderlič, 9.a

Zala Anderlič, 9.a

Jaka Sochor, 9.a

Ana Sekirnik, 9.a

Ana Kovačič, 9.b

Eva Strašek, 9.b

Mentorici:

Metka Bek, prof.

Daria Gorupić Juranić, prof.

Rogaška Slatina, januar 2018

Povzetek

Rogaška Slatina je najstarejše slovensko zdravilišče, ki se ponaša z več kot 400-letno tradicijo. Ima zelo bogato naravno in kulturno dediščino, ki sooblikuje turistično ponudbo mesta in pripomore k njegovi prepoznavnosti.

Zdravilišče Rogaška Slatina je bilo do sredine 19. stoletja svetovno znano zbirališče avstro-ogrskih elite in je bilo ločeno od svoje okolice, kjer se je prebivalstvo ukvarjalo in preživljalo pretežno s kmetijstvom. Šele v drugi polovici 19. stoletja so zasebniki začeli v bližini zdravilišča graditi vile in kraj se je začel povezovati z zdraviliškim jedrom.

Zaradi razslojenosti prebivalstva in delitve kraja je tudi v kulturni in naravni dediščini opaziti razlike, ki so prihajale v ospredje v posameznih delih.

Z radovednostjo, znanjem in domišljijo smo ustvarili dogodek, ki nas bo popeljal v zlato dobo Rogaške Slatine. Naš načrt prikazuje primerjavo med meščanskim in vaškim načinom življenja Slatinčanov v drugi polovici 19. in začetku 20. stoletja.

Ključne besede: kulturna dediščina

Abstract

The town Rogaška Slatina is the oldest Slovenian health resort which prides itself with an over 400-year old tradition. It has a very rich natural and cultural heritage that shapes the touristic offer of the town and successfully contributes to its recognition.

Until the middle of the 19th century, the Rogaška Slatina health resort was a widely renowned meeting place for Austro-Hungarian elites and it was clearly separated from its agricultural surrounding environment, since at that time the majority of people from that area lived mainly off land. It wasn't until the second half of the 19th century, that private residents started to build villas near the health resort and the locality finally began to connect with the health resort core.

Due to the social stratification of the residents and the separation of the place, there are noticeable differences in the natural and cultural heritage that came to the fore in certain parts of the town.

We made a plan that would show the life of the golden age of Rogaška Slatina. With curiosity, knowledge and imagination we have created a comparison between the townspeople and the villagers.

Key words: cultural heritage

Kazalo vsebine

1 UVOD.....	3
1.1 NAČIN DELA.....	3
2 NAČRT IZVEDBE PROJEKTA <i>SKOK V PRETEKLOST</i>	5
2.1 ŽIVLJENJE NA PREHODU STOLETJA	5
2.2 OBLAČILA	6
2.3 HRANA.....	7
2.4 PROSTI ČAS.....	10
2.4.1 IGRE	10
2.4.2 IZDELAVA PREPROSTIH GLASBIL.....	12
3 PRIPRAVA NA DOGODEK SKOK V PRETEKLOST.....	14
3.1 PREDPRIPRAVE.....	14
3.2 BIL SEM MEŠČAN	15
3.3 BIL SEM KMET	16
3.4 CILJNA SKUPINA	17
3.5 PA SKOČIMO V PRETEKLOST– ČASOVNI RAZPORED	17
4 TRŽENJE IN OGLAŠEVANJE.....	18
5 STROŠKI IZVEDBE	19
6 ZAKLJUČEK.....	20
8 LITERATURA IN VIRI.....	21

1 UVOD

Rogaška Slatina je mesto z bogato turistično tradicijo in danes tudi z bogato turistično ponudbo. Pa vendar je bil prehod iz 19. v 20. stoletje tisto obdobje, ki je v zgodovini našega mesta zapisano kot zlata doba. Takrat je bila Rogaška Slatina svetovljansko zbirališče avstro-ogrske elite. Zdraviliški park in poslopje okoli njega, ki sta še danes jedro turistične ponudbe, sta takrat zacvetela v vsej svoji lepoti in blišču. Blišču, ki še danes osvaja in daje krila prihodnosti Rogaške Slatine kot turističnemu biseru Slovenije. 32. festival Turizmu pomaga lastna glava z naslovom Kultura in turizem nas je spodbudil, da se vrnemo k našim začetkom, da v preteklosti poiščemo tisto, kar je Rogaško izstrelilo v orbito najpomembnejših zdravilišč in da ponovno oživimo čas zlate dobe Rogaške Slatine in ga predstavimo kot nov turistični projekt.

Naša ideja je nastala po vzoru dogodka *Kulinarik.si*, ki v našem mestu poteka že dve leti in ima med domačini in gosti velik odziv. Takšni dogodki popestrijo življenjski utrip mesta in nam hkrati dajo možnost, da doživimo ali poskusimo kaj novega.

Skok v preteklost je dogodek, ki bi dopolnjeval poletno turistično ponudbo v Rogaški Slatini. Pri njegovi izvedbi sodelujemo z Javnim zavodom za turizem in kulturo Rogaška Slatina, Društvom Gaja, upokojenci Pegazovega doma, Frizerskim salonom Irena in Frizerskim studiom D&D.

K sodelovanju smo povabili tudi Občino Rogaška Slatina in organizatorje kulinaričnega dogodka *KULINARIK.SI*.

1.1 NAČIN DELA

Ob letošnjem naslovu Kultura in turizem so ideje kar 'deževale'. Pet avtoric, pet idej in še kakšna. Naša največja težava je bilo uskladiti ideje z danim naslovom in poiskati takšno, ki bo odmevna, a jo bo hkrati možno realizirati – da ne bo, kot mnoge pred njo, ostala samo ideja, zapisana v nalogi na knjižnični polici.

Med domačini smo izvedli anketo o poznavanju dogajanja v našem mestu. Kot najbolj prepoznaven dogodek je večina domačinov izpostavila kulinarični festival *Kulinarik.si*, kulinarično doživetje, kjer obiskovalci uživajo v izvorni, raznoliki in sveži ponudbi jedi lokalnih ponudnikov.

Tako smo k pogovoru povabili enega od organizatorjev prej omenjenega festivala, Uroša Kidriča, ki nam je dal nekaj predlogov in smernic o organizaciji in izpeljavi takšnega dogodka.

Ko smo izdelali načrt in si zadali delovni naslov *Skok v preteklost*, smo se lotili zbiranja gradiva. Povezali smo se z učenci, ki so sodelovali v mednarodnem Erasmus projektu Terra Community and Ethics of the future. Le-ti so za potrebe projekta raziskovali dediščino Rogaške Slatine. Pregledali smo gradiva spletne strani *Rogaška Slatina nekoč*, obiskali Pegazov dom, kjer so nas prebivalci doma seznanili z življenjem v preteklosti in nam pokazali, kako so nekoč preživljali prosti čas, in Juneževo domačijo, kjer so nam članice Društva Gaja zaupale marsikatero zanimivost iz preteklosti. Prav tako smo obiskali domoznansko zbirko Aninega dvora in mestno knjižnico, kjer smo se podrobneje seznanili s časom in dogajanjem v 19. in začetku 20. stoletja.

2 NAČRT IZVEDBE PROJEKTA SKOK V PRETEKLOST

Rogaška Slatina je danes veliko več kot le zdravilišče. Razvila se je v zanimivo mesto, kjer se štiri stoletja tradicije prepletajo z duhom sodobnosti.

V 19. stoletju se je večina Slatinčanov ukvarjala s kmetijstvom. Živeli so v bližnji okolici mestnega jedra, ki je bilo rezervirano za mestne petičneže. Domačini niso smeli med goste v park, opazovali so jih lahko samo od daleč. Takšna delitev prebivalstva je pripomogla k raznolikosti kulturne dediščine. S svojim delom želimo pokazati, da sta bila oba načina življenja, tako višjega kot nižjega sloja prebivalstva, zanimiva in sta nam zapustila številne navade in običaje, ki jih je vredno obuditi.

2.1 ŽIVLJENJE NA PREHODU STOLETJA

Moč meščanstva se je v 19. stoletju večala. Manj številni, a družbeno vplivnejši meščani, so s svojim načinom življenja močno vplivali na preostalo družbo.

Večina predmetov, ki so jih uporabljali bogatejši sloji prebivalstva, je bolj kot k uporabnosti strmela k zunanemu videzu. Notranja oprema prebivališč meščanov je sledila tradiciji udobja in estetike. Predmete so krasili s cvetličnimi vzorci pisanih barv, ki jih niso prevzemali iz domačega okolja. S tem so želeli poudariti svojo pripadnost višjemu stanu.

Najraje so se meščani in gosti v Rogaški Slatini družili na sprehodu po parku. Med sprehodom so se radi ustavili v kateri od hotelskih kavarn, kjer so si najpogosteje privoščili belo ali črno kavo, čaj in sladice. Takšen način preživljanja prostega časa je bil idealen za razkazovanje novih oblačil in pričesk.

Življenja kmeta je bilo vseskozi povezano z okoljem in naravo, kar se odraža v kulturni dediščini.

Podeželsko prebivalstvo je pri določenih stvareh deloma posnemalo mestno, večino stvari pa so prilagajali svojim potrebam. Njihovi predmeti so imeli praktičen namen in tudi po videzu so se razlikovali od meščanskih – imeli so manj okraskov in bili manj razkošni.

Tudi prostega časa je bilo pri nižjem sloju prebivalcev malo. Družili so se po zaključenih delih na poljih ali vinogradih ali pa ob pomembnih cerkvenih praznikih. Takrat so uprizarjali igre ali peli pesmi in plesali.

Slika 1: Razglednica s konca 19. stoletja

Vir: <https://www.facebook.com/ZgodovinaRogaske/photos/a.501844479859654.120881.501809586529810/981655638545200/?type=3&theater>.

2.2 OBLAČILA

V preteklosti so zapovedi družbe in vladajočih slojev omejevale in opredeljevale oblačenje posameznikov, zato se je razlika med višjimi in nižjimi sloji odražala tudi v oblačilni podobi.

V drugi polovici 19. stoletja se je osnovni kroj oblačil mestnega in podeželskega prebivalstva poenotil. Meščana si od kmeta lahko ločil le po blagu obleke in bolj bogatih dodatkih (nakit, sprehajalne palice, lasnice, senčniki).

Oblačenje moških je bilo bolj preprosto, praktično in monotono. Vsi deli moške obleke, hlače, telovnik in suknjič, so bili najpogosteje narejeni iz istega blaga. V tem obdobju so moški že skoraj povsem opustili nošnjo dokolenskih hlač; zamenjale so jih dolge hlače, kakršne poznamo še danes.

Tako kot dandanes je bila večina moških postrizena kratko, lase so česali ali nazaj ali na stran, redko na prečo sredi glave. Takrat so bili pri moških priljubljeni tudi brki.

Meščanke so svoja oblačila dale šivat v sijočih in gladkih materialih temnejših barv. Obleke so imele nabrane rokave in močno gubane prednje dele. Dolžina kril je bila v mestnem okolju daljša, medtem ko so morala biti krila na vasi krajša, da se ne bi vlekla po tleh.

Meščanke so pogosto nosile fige, ki so jih na temenu dopolnjevali kratko postrizeni sprednji lasje, podeželska dekleta pa so imela sprednje lase dolge.¹

¹ povzeto po K. Šrimpf: Oblačilna kultura Rogaške slatine in okolice od 2. polovice 18. do 2. polovice 20. stoletja.

Naše animatorke bodo oblečene svoji nalogi primerno. V mestnem okolju bodo imele meščanska oblačila, medtem ko bodo v vaškem okolju imele podeželska oblačila.

Slika 2: Pražnje oblečeni vaški dekleti

Vir: K. Šrampf: Oblačilna kultura Rogaške slatine in okolice od 2. polovice 18. do 2. polovice 20. stoletja.

Slika 3: Meščanska družina

Vir: K. Šrampf: Oblačilna kultura Rogaške slatine in okolice od 2. polovice 18. do 2. polovice 20. stoletja.

2.3 HRANA

Vsakodnevna prehrana kmetov je bila enolična, sestavljena iz preprostih jedi – močnik, razne juhe, žganci oziroma polenta, razne kaše, kruh, krompir, kislo zelje in kislja repa, bob oziroma fižol ter mleko. Kuhali so le enkrat ali dvakrat dnevno, ostale obroke so jedli mrzle, saj si zaradi obilice dela niso vzeli časa za kuhanje.

Ob nedeljah in praznikih je na njihove jedilnike prišlo tudi meso in kakšno pečenje ali cvrtje, torej hrana, ki je veljala kot nagrada za dobro delo čez teden oziroma leto. Kmetje so kmalu po kolinah pojedli večino mesa in so tako ostali del leta bili brez mesne hrane ob nedeljah.

Predstavniki višjega sloja meščanstva so jedli obilno, jedli so vsakdan, kot bi bil praznik. Količina obrokov je bila številnejša, predvsem pa tudi izbor jedi. Najbolje se je jedlo ob raznih zabavah, ko ni zmanjkalo hrane in pijače.

ŽULIKE

Sestavine za testo:

1 kg moke,
30 g kvasa,
20 g soli,
20 g sladkorja,
600 ml vode.

Priprava:

Iz navedenih sestavin zamesimo kvašeno testo, pustimo da vzhaja. Iz vzhajanega testa oblikujemo štručke (žulike) pustimo, da vzhaja še enkrat in spečemo v krušni peči. Te štručke se lahko podarijo kot darilo ali za dobrodošlico (tako kot včasih kruh in sol).

Slika 4: Pečene žulike

Vir: <https://www.rogatec.si/project/zulike-moje-babice-etnoloske-delavnice/>.

OREHOVA POTICA

Sestavine za kvasec:

2 žlici mlačnega mleka,
4 dag kvasa,
2 žlici mlačnega mleka,
1 žlica moke.

Sestavine za testo:

60 dag bele moke,
10 dag sladkorja,
3 rumenjaki,
12 dag margarine ali masla,
2 žlici ruma,
3–5 dl mleka,
naribane limonine in pomarančne lupinice.

Sestavine za nadev:

40 dag mletih orehov,
6 dag belih krušnih drobtin,
20 dag sladkorja,
2 žlici ruma,
12 dag margarine,
2 jajci,
1 zavitek vanilin sladkorja,
2,5 dl vrelega mleka.

Slika 5: Orehova potica

Vir: <http://marmelina.si/kuhalnica/postopki/nasveti-s-katerimi-uspe-vsaka-potica>.

Priprava:

Orehe zmešamo z drobtinami in 15 dag sladkorja, prelijemo z vrelim mlekom (dodajamo ga postopoma toliko, da je nadev še vedno gost) in stopljeno margarino. Nadev pustimo vsaj pol ure na toplem. Dodamo še rumenjaka, rum in iz beljaka stopen trd sneg, ki smo mu dodali preostali sladkor. Vse skupaj narahlo premešamo in namažemo po testu. Če se nam zdi nadev premehak, namazano potresemo z mletimi orehi. Potresemo lahko tudi rozine, namočene v rumu.

Moko postavimo na toplo in pripravimo kvasec. Kvas zdrobimo, prilijemo mleko, dodamo moko in sladkor, dobro premešamo in postavimo na toplo. Medtem ko kvasec vzhaja, penasto umešamo margarino, rumenjake in sladkor. Mleko malo segrejemo, da je mlačno, ga osolimo in dodamo naribano limonino in pomarančno lupinico. Moki dodamo mešanico margarine, jajc in sladkorja ter mleka. Mleka ne primešamo vsega, nekaj ga prihranimo in ga po potrebi dodajamo pozneje. Dodamo še vzhajani kvas in zamesimo ne pretrdo testo, nato ga na drobno stepamo s kuhalnico tako dolgo, da se loči od posode. Testo pokrijemo in ga damo vzhajat na toplo. Ko naraste za dvakratno količino, ga razvaljamo na pomokanem prtičku za prst debelo. Pri boljših poticah zadebeljene robove odrežemo. Testo namažemo z nadevom, ki smo ga pripravili med vzhajanjem. Zavijemo ga in položimo v namazan in z drobtinicami ali mletimi orehi posut model. Postavimo vzhajat na toplo. Vzhajano potico namažemo z raztepenim jajcem ali samo mlekom in damo v pečico. Ta naj bo segreti na 180° C, pečemo približno 1 uro. Pečeno potico iz modela takoj zvrnemo na kuhinjsko krpo ali prtič, da ne postane vlažna in skorjica ne odstopi.

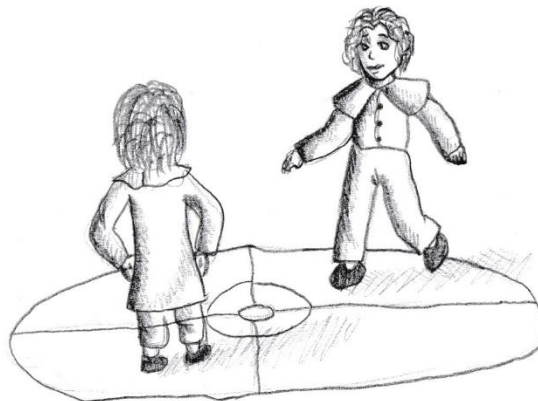
2.4 PROSTI ČAS

2.4.1 IGRE

ZEMLJO KRAST

Pripomočka: kreda oz. apno, vejica/palčka (dovolj trdna, da se jo lahko meče)

S palico narišemo krog in ga enakomerno razdelimo na tolikšno število delov, kot je otrok. Vsak otrok dobi svoje »zemljišče«. V središče kroga narišemo še manjši krog, ki služi za določanje smeri, v katero pade palica. Igra poteka tako, da eden izmed otrok v sredini kroga drži palico navpično navzgor, nato pa jo spusti. Palica pade v eno izmed ozemelj. Otrok, v čigar ozemlje je palica padla, jo more čim prej pohoditi, in zavpiti "Stop!". Medtem imajo ostali otroci čas, da se razbežijo in se čim bolj umaknejo. Ko se zasliši "Stop!", se morajo vsi otroci ustaviti. Otrok, ki ima palico, poskuša z njo zadeti enega od soigralcev. Če mu to uspe, lahko s palico 'vzame' (nariše) kos ozemlja otroku, ki ga je zadel. Vzame ga lahko le toliko, kolikor lahko doseže iz svojega ozemlja, brez da bi pri tem prestopil. Označeno ozemlje je sedaj njegovo. V primeru da nasprotnika zgreši, je nato ta upravičen, da krade zemljo tistemu otroku, ki ga ni zadel s palico. Nato se krog igre ponovi, tokrat palico v sredini kroga spusti igralec, ki je izgubil zemljo.

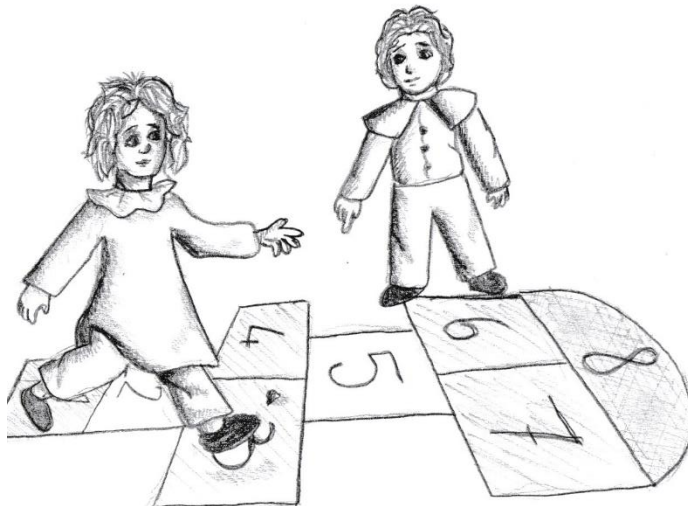
Slika 6: Zemljo krast

Vir: Jaka Sochor

RISTANC ALI FUČ

Pripomočka: kreda, kamenček

Na tla narišemo kvadrate v obliki letala in vanje napišemo številke od ena do sedem. Poiščemo kamenček, ki naj bo okrogel in ploščat. Kamenček vržemo v prvi kvadratak in skačemo po oštevilčenih kvadratih. V enojno polje skačemo z eno nogo, v dvojno pa z obema istočasno. Pri obratu se obrnemo v skoku. Pomembno je, da nikoli ne skočimo na črto. V polkrogu na vrhu, v nebesih, si lahko odpočijemo, nato se na enak način vrnemo na izhodišče, vmes pa poberemo svoj kamenček. Tako nadaljujemo po naslednjih številkah. Če kamenčka ne vržemo v pravi kvadrat, se med skakanjem prevrnemo ali v enojnem kvadratu stopimo na tla tudi z drugo nogo, je na vrsti naslednji igralec. Zmaga igralec, ki uspešno konča s sedmico.

Slika 7: Ristanc

Vir: Jaka Sochor

ZVEZDE METAT'

En otrok meče zvezde, te so drugi otroci. Tisti, ki meče, prime posamezno zvezdo za iztegnjeno roko, jo nekoliko zavrti in med vrtenjem izpusti. Zvezde obdržijo tisti položaj, v katerem pristanejo. Ko pomeče vse zvezde, določi, kdo ima najbolj zanimiv ali smešen položaj. Najboljša zvezda nadaljuje igro.

SLEPE MIŠI

Pripomoček: trak ali šal

Igra se odvija tako, da izbrani slepi miši, ki smo jo določili z izštevanke, okoli oči zavežemo trak ali šal tako trdno, da ne more videti. Potem jo zavrtimo okoli osi in se razbežimo. Bistvo igre je, da lahko miško cukamo, kličemo in ko se obrne proti nam, zbežimo. Miška se seveda spotika in zaletava, a ko nekoga ujame, je igra končana. Igro lahko otežimo s tem, da mora miška še prepoznati tistega, ki ga je ujela.

Slika 8: Slepe miši

Vir: Jaka Sochor

2.4.2 IZDELAVA PREPROSTIH GLASBIL

POKAVICA ali BRLEK

Naredimo ga tako, da čez večjo orehovo lupino napnemo gumico in vanjo vstavimo paličico. Če trzamo ali trkamo po paličici, nastane šum, ki je zelo podoben glasu ptice stržka ali brgleza.

Slika 9: Brlek

Vir: http://www.mladinska.com/_files/31418/Brlek_5E4A6916.jpg

BRUNDALO

Plastično slamico na eni strani priostrimo. V dno lončka naredimo luknjico in skozi jo tesno potisnemo slamico. Z drgnjenjem mokrih prstov po slamici dobimo zanimiv brundajoč zvok.

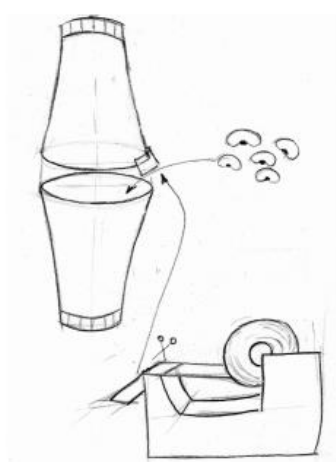

Slika 10: Brundalo

Vir: http://www.mladinska.com/_files/31420/Brundalo_5E4A6735.jpg

ROPOTULJICA

V jogurtov lonček nasujemo riž, fižol ali kako drugo zrnje. Nanj poveznemo drug jogurtov lonček in ju zlepimo z lepilnim trakom.

Slika 11: Ropotuljica

Vir: http://www.mladinsko.com/data/bobri/IZDELAJ_ROPOTULJO_4.pdf

3 PRIPRAVA NA DOGODEK SKOK V PRETEKLOST

Skok v preteklost je aktiven program, saj obiskovalci neposredno sodelujejo oz. izvajajo določene dejavnosti. Na obeh razstavnih prostorih se bodo obiskovalci razdelili v štiri manjše skupine (največ 6 oseb), ki bodo zaporedoma obiskovale posamezna prizorišča mestnega ali kmečkega življenja (4 X po 15 minut). Ko skupina konča v prvem razstavnem prostoru, se odpravi do drugega (iz mestnega v kmečki ali obratno).

3.1 PREDPRIPRAVE

PRIPRAVA DOKUMENTACIJE

Dovoljenje Občine Rogaška Slatina za uporabo zemljišča.

PRIPRAVA TERENA

V delavnici, kjer pečejo žulike in potico, je potrebno zavarovati tla. Po besedah organizatorja *Kulinarik.si* je dovolj, če jih zaščitimo s kartonom.

PRIPRAVA PRIPOMOČKOV

Pred samo organizacijo dogodka *Skok v preteklost* moramo zagotoviti žaklovinaste vreče, koruzo, cunjce, vrvice, živila za peko in pripravo napitkov, stojnice (Javni zavod za kulturo in turizem Rogaška Slatina).

Prav tako nam bodo članice Društva Gaja že pred dogodkom spekle potice in žulike, s katerimi bomo postregli obiskovalce.

Za organizacijo prvega dogodka *Skok v preteklost* si bomo primerna oblačila za kmečko prizorišče izposodili pri folklorni skupini naše šole, za meščansko prizorišče pa pri Folklornem društvu Minerali iz Rogaške Slatine.

SODELUJOČI IZVAJALCI

Frizerska salona (D&D, Irena) – dve frizerki ali frizerja bosta na meščanski stojnici obiskovalcem urejala meščanske frizure, značilne za obdobje.

Društvo Gaja – dve članici Društva Gaja bosta sodelovali na meščanski stojnici, kjer bosta obiskovalce učili peči pecivo, ki ga bosta v kavarnici stregli učenki naše šole.

Dve članici Društva Gaja bosta sodelovali na kmečki stojnici; ena bo obiskovalce učila peči žulike, medtem ko bo druga skupaj z učenkama naše šole izdelovala punčke iz cunj in ličja.

Štirje učenci naše šole bodo na meščanski stojnici obiskovalce seznanili z nekaterimi od priljubljenih iger tistega časa: ristanc, zemljo krast, slepe miši in zvezde metat. Dva učenca naše šole bosta na kmečki stojnici organizirala in vodila kmečke igre, dva pa bosta izdelovala preprosta glasbila.

3.2 BIL SEM MEŠČAN

- LOKACIJA:

Park pred Grand hotelom Rogaška.

- DOGAJANJE:

Na razstavnem prostoru bomo priredili mesto v malem, kjer bomo prikazali življenje meščanov in gostov v Rogaški Slatini. Bogata arhitektura zgradb mestnega jedra bo predstavljala naravne kulise. Dogajanje bo popestrilo glasbeno ozadje (glasba pianista Franzsa Liszta).

Predstavitev 4 stojnic:

1. frizer in brivec,
2. peka sladic in kuhanje čaja ter kave za kavarnico,
3. kavarnica – postrežba hrane in pijače,
4. igre za otroke: ristanc, zemljo krast, slepe miši, zvezde metat.

Vseskozi se vmes sprehajajo naše »gospodične« v primerni opravi in ponazarjajo slog in utrip takratnega življenja.

3.3 BIL SEM KMET

- LOKACIJA:

Zelenica pred Evropsko ploščadjo.

- DOGAJANJE:

Na razstavnem prostoru bomo priredili vas v malem, kjer bomo prikazali življenje kmetov v okolici Rogaške Slatine. Kulisa je narava in je v tem primeru dodana vrednost, saj doživetje dogodka še bolj poudari. Ves čas nas bo v ozadju spremljala posneta ljudska glasba, značilna za tisti čas.

Predstavitve 4 stojnic:

1. šivalnica punčk iz cunj in ličja ter izdelava rožic iz krep papirja,
2. peka kmečkega kruha (žulike),
3. tekmovanje v ličkanju in skakanje v žaklovinastih vrečah,
4. izdelovanje ljudskih glasbil (ropotuljice, bas).

Slika 12: Ličkanje koruze in izdelovanje punčk z babicami in dedki na I. OŠ Rogaška Slatina

Vir: Šolski foto arhiv

3.4 CILJNA SKUPINA

Dogodek *Skok v preteklost* je namenjen vsem obiskovalcem in domačinom Rogaške Slatine. Možno ga bi bilo predstaviti tudi učencem našega mesta in okolice pri spoznavanju domačega kraja. Izvedli ga bi v sklopu dogajanj *Pozdrav poletju*, ki ga vsako leto organizira naše mesto (maj, junij).

3.5 PA SKOČIMO V PRETEKLOST– ČASOVNI RAZPORED

	Potek dogajanja	Čas	Ura	Pripomočki	Izvajalci
Meščanski del	Frizer /brivec	15 min	16.00 – 16.15 (17.15 – 17.30)*	Glavnik, gumice, navijalke, sponke za lase, lasni okraski, pena in čopič za britje	Frizerska salona (D&D, Irena)
	Peka sladic / kuhanje čaja in kave	15 min	16.15 – 16.30 (17.30 - 17.45)*	Sestavne za potico, kavo in čaj	Društvo Gaja
	Kavarnica	15 min	16.30 – 16.45 (17.45 – 18.00)*	Potica, kava, čaj	Naše učenke
	Otroške igre	15 min	16.45 – 17.00 (18.00 – 18.15)*	kreda oz. apno, vejica/palčka, kamenček, trak ali šal	Naše učenke
Kmečki del	Šivalnica	15 min	17.15 - 17.30 (16.00 – 16.15)*	Stare krpe, šivanke, gumbi, ličje	Društvo Gaja, naše učenke
	Peka kmečkega kruha	15 min	17.30 - 17.45 (16.15 – 16.30)*	Sestavine za žulike	Društvo Gaja
	Tekmovanje v kmečkih igrah	15 min	17.45 – 18.00 (16.30 – 16.45)*	Vreče, koruza	Naše učenke
	Izdelava ljudskih glasbil	15 min	18.00 – 18.15 (16.45 – 17.00)*	Jogurtovi lončki, fižol, koruza, lepilo	Naše učenke

*Čas izvedbe za drugo skupino, saj se po eni uri skupini v meščanskem in kmečkem razstavnem prostoru zamenjata.

4 TRŽENJE IN OGLAŠEVANJE

Povezali smo se z Javnim zavodom za turizem in kulturo Rogaška Slatina, organizatorjema *Kulinarik.si*, hoteli in Občino Rogaška Slatina, ki nam bodo pomagali pri oglaševanju projekta.

Izdelali bomo zgibanke, v katerih bomo predstavili dogodek *Skok v preteklost*. Le-te bodo po dogovoru delili in promovirali na turistično informacijski točki in na recepcijah hotelov.

Za prvi *Skok v preteklost* bomo promocijske plakate izdelali sami in jih v soglasju z Občino Rogaška Slatina nalepili na oglasne table v našem mestu.

Prav tako nameravamo navezati stike z lokalnim časopisom Rogaške novice, Radiem Roglo in Radiem Štajerski val.

Ker si po besedah organizatorjev *Kulinarik.si*, domačini in gostje Rogaške Slatine želijo takšnih dogodkov, predvidevamo, da se bo ob dobri premierni organizaciji *Skoka v preteklost* od ust do ust razširila najboljša možna reklama.

Izdelali bomo profil na spletni strani Facebook, ki bo nudil osnovne informacije o dogodku.

RAZSTAVNI PLAKAT:

5 STROŠKI IZVEDBE

Vstopnina za sodelovanje na dogodku Skok v preteklost je 4 eur po osebi.

Vstopnina vključuje: degustacijo (kos potice, skodelica čaja ali kave, 1 žulika, narejen izdelek v šiviljski delavnici), vodenje in predstavitev življenja nekoč v Rogaški Slatini.

Vstopnina krije nabavne stroške potrebnega materiala za izvedbo vseh delavnic na dogodku Skok v preteklost.

6 ZAKLJUČEK

Rogaška Slatina je mesto z dolgo in bogato zgodovino, njen razvoj je tesno povezan s turizmom. Naša ideja se je razvila na podlagi dogodka *Kulinarik.si*, saj nam je organizator tega festivala zagotovil, da takšnih dogodkov v Rogaški Slatini manjka in da jih, navsezadnje turistično mesto kot je naše, tudi potrebuje.

K organizaciji dogodka smo povabili, med drugimi, tudi obrtnike in člane društev, ki drugače pri sami turistični ponudbi mesta ne sodelujejo, in tako razširili vpliv turizma na več posameznikov.

Po zaključku naloge se zavedamo, da izdelana ideja presega naše zmožnosti, zato bo potrebno sodelovanje z različnimi ustanovami in ljudmi, ki se vsak dan ukvarjajo in spopadajo z izzivi na tem področju.

Pri izdelavi te naloge smo se naučili veliko stvari o raznolikosti in bogastvu kulturne dediščine našega okolja, ki izhaja iz razlik med nižjim in višjim slojem. Spoznali smo, da nas različnost bogati.

Tema nastale projektne naloge nam je blizu, saj smo se v šoli veliko učili na tem področju. Smo devetošolci, zato smo se s težavami pri nastajanju spopadali z veliko vnemo in trmo. Ko se nam porodi kakšna ideja, je ne spravimo iz glave, zato na vsak način želimo to izpeljati in uresničiti.

8 LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

1. K. Šrampf: Oblačilna kultura Rogaške slatine in okolice od 2. polovice 18. do 2. polovice 20. stoletja (2010). Diplomsko delo. Ljubljana. Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo.
2. Turistični vodnik: Rogaška Slatina in okolica. (2011). Rogaška Slatina: Občina Rogaška Slatina in Javni zavod Turizem Rogaška Slatina.
3. Utenkar, D., Macovič, D. (2009). Rogaška Slatina: Mesto vode, stekla in vina. Rogaška Slatina: Javni zavod Turizem Rogaška Slatina.

ELEKTRONSKI VIRI

1. Rogaška nekoč
<https://www.facebook.com/ZgodovinaRogaske/?rc=p>
2. Otroške igre
<http://www.bambino.si/igre-ko-so-se-otroci-se-znali-igrati.html>
3. Žulike
<https://www.rogatec.si/project/zulike-moje-babice-etnoloske-delavnice/>
4. Potica
<http://marmelina.si/kuhalnica/postopki/nasveti-s-katerimi-uspe-vsaka-potica>

USTNI VIRI

1. Pogovor z g. Urošem Kidričem, organizatorjem dogodka Kulinarik.si.
2. Pogovor z babico in dedkom učenke Ane Sekirnik.
3. Pogovor z Nado Lončar, vodjo JZ za turizem in kulturo Rogaška Slatina.

PRILOGI:

JAVNI VZGOJNO – IZOBRAŽEVALNI ZAVOD
I. OSNOVNA ŠOLA ROGAŠKA SLATINA

IZJAVA

Učenci, ki sodelujejo pri turističnem krožku in njihovi starši so seznanjeni s potekom festivala Turizmu pomaga lastna glava in soglašajo z javno objavo rezultatov z imeni in fotografijami sodelujočih.

mentorici:

Daria Gorupić Juranić, prof. *D. Gorupić Juranić*

Metka Bek, prof. *Metka Bek*

Ravnateljica:

Anita Skale, prof. *Anita Skale*

Kidričeva ulica 24
3250 Rogaška Slatina
tel.: (03) 818 36 00; fax: (03) 818 36 06
e-pošta: os1-rog.slatina@guest.arnes.si

NAČRT PREDSTAVITVE NA TURISTIČNI TRŽNICI

Na turistični tržnici bomo predstavili naš idejni projekt Skok v preteklost.

Pri predstavitvi se bomo osredotočili na razlike v kulturni dediščini pri višjem in nižjem sloju prebivalstva Rogaške Slatine na prehodu iz 19. v 20. stoletje.

Na predstavitvi bo sodelovalo 7 učencev in 2 mentorici.

